

Họ và tên thí sinh: ..... Số báo danh: .....

**Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:**

*Ta vốn có sẵn một thứ tài sản rất quý báu, có thể làm cho những người sống bên cạnh an vui và hạnh phúc mà không phải tốn kém tiền bạc hay công sức, đó là lời nói dễ thương – ái ngữ... Những lời nói nhẹ nhàng và ấm áp được phát ra từ cõi lòng bình yên và thái độ kính trọng, không những tạo nên cảm giác dễ chịu, mà còn có thể xoa dịu và nâng đỡ người nghe rất nhiều. Khi ta biểu đạt ra ngoài bằng hành động hay lời nói phù hợp với những gì đang xảy ra trong tâm thì năng lượng của nó sẽ được khuếch đại lên gấp nhiều lần. Do đó một lời nói chân thành, truyền tải được năng lượng an lành, đích thực là liều thuốc bổ giúp nhau mau chóng hồi phục sức khỏe và tinh thần.*

*Những lời nói gây nát lòng người khác thường xuất phát từ cảm xúc nóng giận nhất thời như một loại phản ứng tự vệ dễ dàng và hữu hiệu. Nhưng khi bình tĩnh lại, ta vẫn luôn cảm thấy hối tiếc, nhất là khi biết được ta đã trách lầm người khác... Dù sự hối lỗi chân thành của ta có khiến họ cảm động và chấp nhận bỏ qua nhưng sự thật là họ không dễ dàng quên được. Nó vẫn còn in khắc sâu đậm trong tâm. Đúng là ngôn từ ấy không phải là tất cả con người ta nhưng nói không phải là của ta thì cũng không đúng. Ta phải chịu trách nhiệm cho tất cả những gì mình đã tạo ra, dù chỉ là một lời nói.*

(Theo Minh Niệm, *Hiểu về trái tim*, NXB Tổng hợp TP HCM)

**Câu 1. (1,0 điểm)** Xác định phương thức biểu đạt chính của đoạn trích

**Câu 2. (1,0 điểm)** Theo tác giả, ái ngữ là gì?

**Câu 3. (2,0 điểm)** Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp nghệ thuật được sử dụng trong câu sau: “Do đó một lời nói chân thành, truyền tải được năng lượng an lành, đích thực là liều thuốc bổ giúp nhau mau chóng hồi phục sức khỏe và tinh thần.”

**Câu 4. (2,0 điểm)** Anh/chị có đồng ý với tác giả rằng: “Ta phải chịu trách nhiệm cho tất cả những gì mình đã tạo ra, dù chỉ là một lời nói.” không? Vì sao?

**Câu 5. (4,0 điểm)** Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về tầm quan trọng của việc lựa lời khi nói.

|                                                                          |                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| SỞ GIÁO DỤC & ĐÀO TẠO TP. HCM<br><b><u>TRƯỜNG THPT LƯƠNG VĂN CAN</u></b> | <b>ĐÁP ÁN KIỂM TRA GIỮA HỌC KỲ I</b><br><b>NĂM HỌC 2022 – 2023</b><br><b>Môn: NGỮ VĂN 12</b><br><i>Thời gian làm bài: 45 phút</i> |
|--------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

| Câu | Nội dung                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Điểm |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1   | Phương thức biểu đạt chính: Nghị luận                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 1,0  |
| 2   | Theo tác giả, ái ngữ là <i>lời nói dễ thương/ lời nói nhẹ nhàng và ấm áp</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 1,0  |
| 3   | <b>Các biện pháp nghệ thuật được sử dụng trong câu văn:</b><br>So sánh: <i>một lời nói chân thành, truyền tải được năng lượng an lành, đích thực là liều thuốc bổ</i><br>Ẩn dụ: <i>liều thuốc bổ</i><br>Liệt kê: sức khỏe, tinh thần<br><b>Tác dụng:</b><br>Giúp câu văn sinh động, giàu hình ảnh, góp phần nhấn mạnh vai trò, ý nghĩa tích cực của một lời nói chân thành.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 2,0  |
| 4   | <b>HS có thể chọn câu trả lời: Đồng ý/ không đồng ý/ đồng ý một phần...</b><br><b>Lí giải:</b> HS đưa ra ít nhất 2 lí lẽ để giải thích cho sự lựa chọn của mình.<br>Một vài gợi ý:<br>+ “ <i>Ta phải chịu trách nhiệm cho tất cả những gì mình đã tạo ra, dù chỉ là một lời nói.</i> ” bởi vì bất cứ điều gì chúng ta đã tạo ra dù lớn hay nhỏ đều có tác động to lớn đến mọi người xung quanh. Cho nên, mỗi việc làm, mỗi lời nói ra chúng ta phải có trách nhiệm phải cân nhắc, lựa chọn thật kĩ, tránh gây tổn thương cho người khác.<br>+ Dù “ <i>lời nói chẳng mất tiền mua</i> ” nhưng nếu chúng ta nói lời nặng nề, xúc phạm người khác ta sẽ đánh mất các mối quan hệ tốt đẹp trong công việc, trong cuộc sống, thậm chí phải chịu trách nhiệm trước pháp luật... | 2,0  |
| 5   | <b>Viết đoạn văn</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 4.0  |
|     | a. Đảm bảo yêu cầu hình thức đoạn văn                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 0,5  |
|     | Có thể trình bày theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng – phân – hợp, móc xích hoặc song hành.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |      |
|     | b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 0,5  |
|     | Trình bày suy nghĩ về <i>tầm quan trọng của việc lựa lời khi nói.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |      |
|     | c. Lựa chọn thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề theo nhiều cách, nhưng cần làm rõ nội dung.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 2,0  |
|     | - Giới thiệu yêu cầu đề: <i>tầm quan trọng của việc lựa lời khi nói.</i><br>- Bình luận, phân tích tầm quan trọng của việc lựa lời khi nói:<br>+ Thể hiện cách ứng xử lịch sự, có văn hóa, góp phần làm hài hòa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |      |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |     |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
|  | <p>mối quan hệ giữa người và người trong giao tiếp.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>+ Người nghe dễ dàng tiếp nhận và đồng tình với vấn đề được nói đến.</li> <li>+ Hạn chế cảm xúc tiêu cực và tổn thương cho người nghe đồng thời vẫn thực hiện được mục đích giao tiếp</li> <li>+ Giảm bớt mâu thuẫn, bất hòa trong xã hội...</li> </ul> <p>- Dẫn chứng: Bác sĩ lựa lời khi thông báo tình hình sức khỏe cho bệnh nhân...</p> <p>- Phê phán: Những người nói năng tùy tiện, thiếu suy nghĩ... gây mất đoàn kết, đánh mất các mối quan hệ tốt đẹp.</p> <p>- Rút ra bài học, mở rộng vấn đề:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>+ Không nên nói năng tùy tiện vì mỗi chúng ta đều phải chịu trách nhiệm về lời nói của mình, cần suy nghĩ thật kỹ trước khi nói.</li> <li>+ Học cách lựa chọn ngôn từ phù hợp để vừa thực hiện đúng mục đích giao tiếp vừa thể hiện được sự văn minh và tránh gây ra cảm xúc tiêu cực cho đối phương.</li> <li>+ Nói năng lựa lời không có nghĩa là thiếu thẳng thắn mà là chọn lời nói khéo léo để truyền đạt sự thật.</li> </ul> |     |
|  | d. Chính tả, dùng từ, đặt câu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 0,5 |
|  | Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |     |
|  | e. Sáng tạo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 0,5 |
|  | Có cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |     |